

Sylvain Ore
Afrika İnsan ve Toplum Hakları Mahkemesi Başkanı

Teşekkürler Sayın Başkan,

Öncelikle, bugün burada temsil ettiğim, Afrika İnsan ve Toplum Hakları Mahkemesine gönderdiğiniz davet için teşekkür etmek isterim kendi ve meslektaşlarım adına bu davet için müteşekkir olduğumuzu ifade ederim.

Afrika mahkemesi, Afrika'da insan haklarının, özgürlüklerini ve görevlerin korunmasını sağlamak için, bildiğiniz üzere Afrikalı devletler tarafından kurulan bölgesel bir mahkemedir. 1998 yılındaki bir protokol tarafından oluşturulmuş ve 2004 yılında yürürlüğe girmiştir ve Mahkeme 2006 yılında faaliyete geçmiştir.

AkademikdünyaveyargıdünyasındanDevletBaşkanlarıKonferansı'nın seçtiği 11 yargıcın her durumda, insan hakları ve uluslararası hukuk alanında mükemmeliyet yetkinliği vardır. Afrika mahkemesi, Afrika'nın her yerinde insan haklarını korumak için kurulmuştur. Ve bu doğrultuda kıtadaki insan haklarının korunmasını kabul eden çok sayıda etkili kararlarımız var. Daha pratik olsun diye birçok örnek gösterebiliriz.

Özellikle Afrika İnsan Hakları Mahkemesinin esasına ilişkin ilk kararı çok sayıdaki Afrika devleti için anayasal bir soru hakkındadır ve çok önemli ve hassastır.

Biraz önce bahsettiğim, Mahkemenin sağladığı büyük savunma, seçimlerde bağımsız aday olma yasağına ve bununla birlikte bir partiye üye olma zorunluluğuna ilişkin olan, her devlete katkısı olan anayasal bir soruya ilişkindi. Bu konu ile ilgili Mahkeme'de, birçok Afrika devleti gibi 1992'den bu yana bir partiye üye olma zorunluluğu sistemini koruyan Tanzania Cumhuriyetine karşı dava açılmıştır.

Mahkeme bu konuyu incelediğinde, ülkesinin meselelerine katılım hakkını, örgütlenme hakkını, eşitlik ve ayrımcılık yapmama hakkını vurgulamıştır. Ve Mahkemenin bu davada ortaya çıkan seçimlere katılmak için bir partiye üye olma zorunluluğunun, örgütlenme özgürlüğünü ve

ülkesinin kamu işlerine katılma hakkını ihlal ettiğini belirtir. Mahkeme için evrensel insan hakları beyannameyi anayasal düzenin kalitesinin ölçülmesinin hizmetindedir.

Size örnek gösterebileceğimiz çok sayıda konu var. Özellikle de Fildişi Sahili'ne karşı, bağımsız seçim komisyonunun bileşimiyle ilgili açılan dava örneğin. Bu komisyonun üyeleri farklı siyasi partilere üyeydi ve siyasi güç de geniş çaplı temsil ediliyordu, ayrıca bakanlıktan iki kişi ve vardı bunlar da başkanlığın çoğunluğu tarafındaydı. Mahkeme bunun üzerine bu komisyonun anayasada öngörüldüğü şekilde ne bağımsız ne de tarafsız olduğuna karar vermiştir. Bu neticede temel haklar ve ülkesinin kamu işlerine katılma hakkı ihlal edilmiştir. Afrika mahkemesinin, insan haklarının tamamen korunması için hem kendi içtihadından ders aldığını hem de başka insan hakları kurumlarının içtihatlarını da ödünç aldığı söylenebilir. Ancak, bu alanda uzun zamandır çalışan, örneğin anayasa mahkemelerinde de durum böyle olabilir.

Böylece Afrika Mahkemesi hakkında işlevsel olduğunu, insan hakları konusunda karar verdiğini, bağımsız ve özerk olduğunu ve temel hakların korunması çerçevesinde birçok örneğin de sunulabileceğini söyleyebiliriz.

Teşekkür ederim.